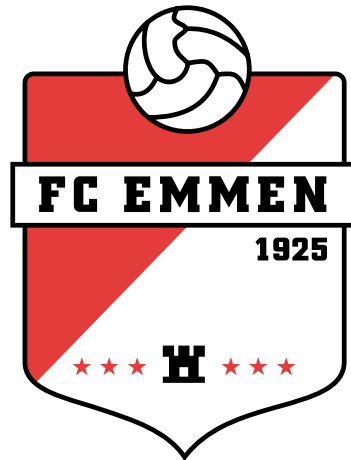

Audit

FC Emmen

Auditteam Voetbal en Veiligheid

O-meting | maart 2012

Audit

FC Emmen

Auditteam Voetbal en Veiligheid

0-meting | maart 2012

In opdracht van

Het Auditteam Voetbal en Veiligheid

Met dank aan

FC Emmen

Gemeente Emmen

Openbaar Ministerie Assen

Regiopolitie Drenthe

Illustraties en vormgeving

Marcel Grotens (Bureau Beke)

Onderzoeksteam en rapportage

Henk Ferwerda

Tom van Ham

Henk de Man

André Oudendag

Siert Vos

© Arnhem, maart 2012

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Club, supporters en incidenten	7
3	Samenwerking rondom voetbalveiligheid	8
4	Inzet rondom voetbal per organisatie getypeerd	9
5	De BVO onder de loep	11
6	Hoofdpijnen veiligheidsbeleid	15
7	Aandachtspunten veiligheidsbeleid vanuit de veiligheidspartners	16
8	Club- en gemeentespecifiek	17
9	Samenvatting en conclusies	18
	Bijlage - verantwoording Audit	19

1. Inleiding

Van Auditteam Voetbalvandalisme naar Auditteam Voetbal en Veiligheid

In 2003 stelde het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het Landelijk Auditteam Voetbalvandalisme in, dat op grond van artikel 2a van het Instellingsbesluit van 13 augustus 2003 (en gewijzigd op 15 december 2006) de volgende taakstelling kreeg:

- bij ingrijpende incidenten van voetbalvandalisme in Nederland een kortlopend feitenonderzoek te doen;
- onderzoek te verrichten naar het voorkómen van incidenten.

Daarnaast was het op grond van art. 3 in het (gewijzigd) Instellingsbesluit mogelijk om onderzoek te verrichten op verzoek van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), of op verzoek van de burgemeester van de betreffende regio, waar zich ingrijpende incidenten voordeden (in overleg met BZK). Ook kon het Auditteam op eigen initiatief besluiten tot het verrichten van onderzoek (eveneens in overleg met BZK).

Het onderzoek richtte zich op de lokale 'voetbalvierhoek', bestaande uit gemeente, politie, Openbaar Ministerie (OM) en de Betaald voetbalorganisatie (BVO). Het Auditteam Voetbalvandalisme deed vijf jaar lang actief onderzoek en sloot in 2008 af met een eindrapport.

Sinds eind april 2009 is het voorzitterschap van het Auditteam Voetbalvandalisme overgenomen door Annemarie Jorritsma en is de naam van het Auditteam gewijzigd in het Auditteam Voetbal en Veiligheid. De overige leden van het Auditteam zijn: Gerard Beelen, Henk Wooldrik, Gerrie Ruijs, Mirjam Salet en Peter van Zunderd. De Interdisciplinaire stuurgroep voetbalvandalisme en voetbalgeweld heeft in 2008 de taken van het Auditteam geherformuleerd.

De hoofddoelstelling van het nieuwe Auditteam is om de komende twee jaar op grond van audits concreet advies en aanbevelingen te geven aan de lokale voetbalvierhoek over de aanpak van voetbalvandalisme en voetbalgeweld. Samen met de betrokken partijen wordt de (tussen)balans opgemaakt. Hierbij ligt de focus op de voortgang van de landelijke beleidsprioriteiten op lokaal niveau. Ook zal in kaart worden gebracht hoe de veiligheidsorganisatie en de fysieke infrastructuur zijn afgestemd op het profiel van de supporters en op het risiconiveau van de wedstrijden. Net als in het verleden zullen grootschalige incidenten rondom het voetbal – op eigen initiatief of indien daartoe wordt verzocht – ook in onderzoek worden genomen. De onderzoeken en audits worden uitgevoerd door een onderzoeksteam, bestaande uit onderzoekers en praktijkdeskundigen.

Werkwijze bij een audit

Door het onderzoeksteam wordt tweemaal een wedstrijdbezoek afgelegd, waarbij geobserveerd wordt aan de hand van een observatielijst. Tijdens de wedstrijdbezoeken worden diverse korte interviews met stewards, thuis- en uitsupporters, politiefunctionarissen en functionarissen in de commandokamer afgenomen. De wedstrijden worden zowel vanuit de 'clublijn' als vanuit de 'politielijn' bekeken. Daarnaast vinden per organisatie (groeps)interviews plaats met vertegenwoordigers van partijen uit de lokale vierhoek. Tot slot worden relevante documenten, zoals het veiligheidsconvenant, draaiboeken en uitdraaien van het VVS bestudeerd c.q. geanalyseerd.¹ Het geheel mondt uit in een openbare rapportage.

Uitgangspunten omtrent veiligheid

Veiligheid is een essentiële factor voor het bestuur van een voetbal club: sfeer en veiligheid zijn basisvoorwaarden. Sfeer en veiligheid helpen bij het aantrekken van supporters en sponsors. Zodra de veiligheid op een acceptabel niveau is gebracht, kunnen redelijke wensen van (fanatieke) supporters worden ingewilligd. De veiligheid bij voetbalwedstrijden wordt in onderlinge samenhang bepaald door supporters (aard en aantal), de veiligheidsorganisatie, de fysieke infrastructuur en veiligheidsmaatregelen. Voetbalveiligheid vergt dan ook samenspel in de vierhoek van gemeente, politie, OM en BVO.

Voor zover mogelijk worden ook (vertegenwoordigers van) de supporters in de afstemming met de BVO betrokken, doch zij bepalen niet (mede) het beleid.

¹. Zie voor de onderzoeksverantwoording de bijlage.

2. Club, supporters en incidenten

- 2.1 FC Emmen is opgericht in 1925 en komt sinds 1985 uit in het betaald voetbal. De BVO speelt in het Univé Stadion met een capaciteit van 8.600 toeschouwers. De BVO speelt zijn hele bestaan in de Jupiler League en heeft meermaals deel genomen aan de nacompetitie. Het stadion is in bezit van diverse aandeelhouders, waaronder de gemeente; deze heeft als enige van de aandeelhouders stemrecht (*golden share*).
- 2.2 De thuiswedstrijden van FC Emmen worden gemiddeld door 2.000 toeschouwers, waarvan 1.500 seizoenskaarthouders, bezocht. De supporters komen met name vanuit de omgeving van de stad Emmen naar het stadion om wedstrijden te bezoeken.
- De BVO kent volgens de partijen geen probleemsupporters die zich nadrukkelijk profileren en een grotere groep personen kunnen mobiliseren. Van de drie personen die via de methodiek 'Hooligans in Beeld' (HIB) in beeld zijn gebracht, zijn het laatste jaar geen nieuwe politiecontacten geregistreerd.
- 2.3 Supporters houden zich goed aan de huisregels van de BVO en zijn vrijwel nooit betrokken bij voetbalgerelateerde delicten. In totaal zijn er blijkens het Voetbalvolgsysteem (VVS) vijf stadionverboden; dit zijn allen landelijke stadionverboden (peildatum 29 maart 2012).
- 2.4 FC Emmen wordt ondersteund door een van de oudste supportersverenigingen van Nederland, de supportersvereniging Emmen. De supportersvereniging heeft (veel) financiële draagkracht en heeft deze het afgelopen seizoen aangewend om de komst van een selectiespeler te bewerkstelligen. De communicatie tussen de club en de supportersvereniging is goed; de voorzitter van de supportersvereniging heeft regelmatig contact met de veiligheidscoördinator en het bestuur van de BVO.
- 2.5 Aan de oostzijde van het stadion is een supportershome ingericht met onder andere een bar waar supporters consumpties kunnen kopen. De supporters kunnen vanuit het supporter home de tribunes direct bereiken. Gezien het aantal aanwezige toeschouwers bij wedstrijden van FC Emmen is de grootte van het supportershome meer dan toereikend.
- 2.6 In het afgelopen jaar (meetmoment 29 maart 2012) heeft tijdens thuiswedstrijden één incident waarbij supporters van FC Emmen betrokken waren, plaatsgevonden. Zij zochten de confrontatie met een andere supportersgroep. Tijdens uitwedstrijden ligt het aantal incidenten in dezelfde periode eveneens op één. Tijdens dit incident zijn supporters van FC Emmen mogelijk betrokken bij schermutselingen rondom een (spelers)bus.
- 2.7 Thuiswedstrijden worden geclassificeerd als A-, B- of C-wedstrijd. In de praktijk kent de BVO geen C- en drie B-wedstrijden. Dit zijn de wedstrijden (derby's) tegen FC Zwolle, SC Cambuur en SC Veendam. Tijdens B-wedstrijden geldt een verplichte combiregeling. Tijdens de overige veertien A-wedstrijden komen supporters op eigen gelegenheid naar het stadion.

3. Samenwerking rondom voetbalveiligheid

3.1 De samenwerking tussen BVO, gemeente, politie en Openbaar Ministerie (OM) is goed. Voetbalgerelateerde zaken worden periodiek op ambtelijk niveau besproken, waarbij partijen in nauw contact met elkaar staan en respect tonen voor elkaars standpunten en belangen. Hieronder geven we de overleggen die periodiek gevoerd worden weer.

- Voetbalgerelateerde zaken worden op ambtelijk niveau overlegd en ter kennisgeving aan de lokale driehoek en/of het bestuur voorgelgd. In de driehoek zelf zijn voetbalgerelateerde zaken, bezijden eventuele incidenten, geen onderwerp van gesprek.
- Eens per twee weken – na elke thuiswedstrijd – wordt onder regie van de gemeente een veiligheidsoverleg georganiseerd. De BVO (Manager Veiligheidszaken), gemeente (beleidsmedewerker OO&V) en politie (voetbalcoördinator) zijn tijdens dit overleg standaard aanwezig. Bij het overleg kunnen andere partijen, zoals het OM of de supportersvereniging, aansluiten indien zij dit wensen.
- Zes weken voorafgaand aan de wedstrijd hebben de gemeente en BVO een vooroverleg met de tegenpartij. Dit overleg vindt plaats op het gemeentehuis.
- Binnen de politie is er intern tactisch overleg.
- Op de wedstrijddag is er intern operationeel overleg bij de politie; na afloop van de wedstrijd volgt een debriefing.

3.2 Tijdens het veiligheidsoverleg, dat tweewekelijks onder regie van de gemeente plaatsvindt, worden de volgende zaken globaal besproken:

- Bespreking te nemen (bestuurlijke) maatregelen rond wedstrijden;
- Terugblik op gespeelde wedstrijden;
- Vooruitblik op te spelen wedstrijden;
- Bespreking eventuele incidenten en andere operationele zaken.

3.3 Jaarlijks worden oefeningen met betrekking tot de veiligheidsverklaring uitgevoerd (ontruimings- en calamiteitenoefening). Een multidisciplinaire oefening is twee jaar geleden voor het laatst georganiseerd en zal in samenwerking met de veiligheidsregio wederom plaatsvinden in het najaar. Van belang is dat daarbij alle bij het voetbal aanwezige instanties en personen betrokken zijn.

Rondom oefeningen heeft de politie oog voor de totstandkoming van de nationale politie en de gevolgen daarvan. Op korte termijn zal een groot-schalige oefening worden georganiseerd waarbij de drie noordelijke politie-regio's (3-Noord) – die binnen de nationale politie tot één regio zullen worden gevormd – gezamenlijk opereren. Bij deze oefening zijn derhalve ook drie veiligheidsregio's betrokken.

4. Inzet rondom voetbal per organisatie getypeerd

4.1 De veiligheidsorganisatie van de BVO is momenteel als volgt:

- De Manager Veiligheidszaken besteedt op vrijwilligersbasis circa twintig uur per week aan veiligheidsgerelateerde zaken en legt verantwoording af aan de directeur van de BVO, die veiligheid in portefeuille heeft. De afgelopen jaren hebben veel wisselingen in het bestuur plaatsgevonden. De continuïteit voor de aandacht voor veiligheid wordt hierdoor beperkt.
- Onder de bovenkant van de veiligheidsorganisatie bevindt zich een pool van 35 stewards, waaronder vijf hoofdstewards, en vijf EHBO'ers van het Rode Kruis. Daarnaast worden tijdens een wedstrijd tien beveiligingsmedewerkers, die met name bij en rondom het hoofdgebouw staan, en zes verkeersregelaars ingezet. Tijdens risicowedstrijden (B-categorie) ondersteunen beveiligingsmedewerkers de stewards. De brandweer en GHOR zijn op afroep aanwezig.
- Stewards voeren hun werkzaamheden uit op vrijwilligersbasis en ontvangen een vrijwilligersvergoeding. De inzet bij een wedstrijd bedraagt ongeacht de risicoclassificatie van een wedstrijd 35 stewards.

4.2. Het draaiboek wordt voorafgaand aan de wedstrijddag per mail toegezonden aan de hoofdstewards. De briefing zelf wordt routinematig verzorgd door de veiligheidscoördinator en vindt getrappt plaats; de hoofdstewards briefen de stewards in het stadion. Naast de hoofdstewards wonen ook beveiligingsmedewerkers deze briefing bij. Tijdens de briefing komen stadionverboden niet aan bod.

4.3 Bij de politie is de inzet en dus het aantal betrokken personen wisselend en afhankelijk van de risico-inschatting van de wedstrijd. Op basis van de interviews en draaiboeken kan het volgende over de politie-inzet gezegd worden:

- Bij A-wedstrijden zet de politie maximaal vijf man politiepersoneel in;
- Bij B-wedstrijden zet de politie maximaal 23 man politiepersoneel (waaronder maximaal twee eenheden flex-ME) in;
- De BVO kent geen C-wedstrijden.

Wedstrijden verlopen vanuit het oogpunt van veiligheid goed met een minimale politie-inzet. Het bejegeningprofiel van de politie richting supporters is laagdrempelig en vriendelijk.

4.4 De voetbalcoördinator verzorgt de briefing aan de hand van een goed en uitgebreid draaiboek. Tegelijkertijd monitort een spotter sociale media zoals Twitter. Er is voldoende aandacht voor doelstellingen, beleidsuitgangspunten en opdrachten.

4.5 Vanuit het OM is een voetbalofficier bij het voetbal betrokken. Deze officier is, gezien het beperkte risico rondom wedstrijden van FC Emmen, bij zowel A- als B-wedstrijden niet aanwezig. Wel is deze telefonisch bereikbaar. Gemiddeld besteedt de voetbalofficier circa één uur per week aan voetbalgerelateerde zaken.

- 4.6 Binnen de gemeente is – naast de burgemeester als eindverantwoordelijke voor de openbare orde en veiligheid – een beleidsadviseur Openbare Orde & Veiligheid (OO&V) betrokken bij het uitzetten van het beleid rondom voetbal. Formele besluiten rondom wedstrijden (bijvoorbeeld ten aanzien van de politie-inzet en beperkende maatregelen) worden in het veiligheidsoverleg besproken en vervolgens ter goedkeuring aan de burgemeester voorgelegd.

5. De BVO onder de loep

- 5.1 FC Emmen heeft de beschikking over een pool van 35 stewards, waarvan vijf hoofdstewards, die in het bezit zijn van de blauwe pas van de KNVB; zij worden alle wedstrijddagen ingezet. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van particulier beveiligingspersoneel, dat bezoekers bij de hoofdingang gastvrij ontvangt en bij risicowedstrijden (B-categorie) de stewards ondersteunt. Opleidingen die stewards ontvangen, worden samen met S C Veendam georganiseerd.
- 5.2 De kwantiteit en kwaliteit van de stewarding zijn matig; meerdere stewards naderen de leeftijd van 70 jaar – de leeftijd waarop een steward vanuit veiligheidsoogpunt zijn werkzaamheden neer moet leggen – terwijl het werven van nieuwe stewards, onder andere vanwege de slechte prestaties van de BVO op het veld, moeizaam verloopt. De kwaliteit van de stewards is wisselend; over stewards nabij het uitvak en de Zuid-tribune, waar de fanatiekere aanhang zich ophoudt, zijn partijen het meest tevreden.
- 5.3 FC Emmen heeft circa 1.500 seizoenskaarthouders en wedstrijden worden gemiddeld door 2.000 personen bezocht. Toegangskaarten zijn vanaf €11,50 los verkrijgbaar; losse kaarten zijn op de wedstrijddag bij het stadion aan te schaffen. Voor de losse verkoop is geen (S)CC verplicht. Toegangskaarten voor wedstrijden van de KNVB-beker of nacompetitie zijn ook te koop via voorverkoopadressen (Ticketbox).

Van belang om te vermelden, is dat de afdeling Commerciële Zaken van de BVO in het verleden verschillende acties heeft georganiseerd die niet of niet tijdig met de veiligheidscoördinator werden overlegd. Momenteel is van een dergelijke situatie geen sprake meer.

- 5.4 Het stadion van FC Emmen bevindt zich in een goede staat; in de Jupiler League is het één van de modernere stadions. Over de fysieke infrastructuur rondom en in het stadion is het volgende op te merken:
- De route naar het stadion wordt met verschillende borden helder aangegeven. De bewegwijzering is derhalve ruim voldoende om het stadion te bereiken. Bij het stadion zelf is ruim voldoende parkeergelegenheid voor supporters die per auto naar het stadion komen.
 - Het stadion waarin FC Emmen speelt, is in 1977 geopend en is sindsdien meermaals gerenoveerd (1994, 1996, 1997 en 2001). Anno 2012 verkeert het stadion in een goede staat. Het stadion is duidelijk in sectoren verdeeld, de hekwerken voldoen aan de gestelde eisen en het stadion is in zijn geheel voorzien van zitplaatsen.
 - Supporters komen lopend, fietsend en met de auto naar het stadion. De parkeergelegenheid is ruim voldoende, zowel voor thuis- als uitsupporters. Na de wedstrijd is er een snelle afvoer van de supporters; dit verloopt ordentelijk en rustig.

- Het ontbreekt aan openbaar vervoer dat bezoekende supporters na afloop van de wedstrijd snel naar het stadion kan vervoeren. In plaats daarvan moeten zij gebruikmaken van een bel bus, die een uur van tevoren gereserveerd dient te worden. Bij het vertrekpunt van de bel bus kunnen thuis- en uitsupporters elkaar tegenkomen. Deze situatie heeft tot op heden eenmaal tot een incident geleid.
- De beschikbare faciliteiten voor supporters zijn voldoende. Naast het supportershome aan de oostzijde van het stadion (zie 2.5) is er een fanshop ingericht. De catering is goed georganiseerd en publieksvriendelijk en toiletvoorzieningen zijn schoon.
- De afscheiding van tribunes en veld geschiedt door een pad dat circa vijf meter breed is. Vanaf het pad is zicht op het veld mogelijk; het gangpad en veld zijn van elkaar gescheiden door een hekwerk met een hoogte van ongeveer één meter. Het hoogteverschil tussen tribune en pad bedraagt circa drie meter; de tribunes kunnen via een ijzeren trap worden bereikt.
- Het bussenvak heeft ruimte voor vier bussen en is voorzien van hekwerk. Bezoekende supporters die met de auto naar het stadion komen, parkeren hun auto aan de oostzijde van het stadion en begeven zich vanaf deze parkeerplaats naar de tourniquets.
- Nadat bezoekende supporters de tourniquets zijn gepasseerd, worden zij gefouilleerd. Het geheel is goed afgeschermd en het fouilleren gebeurt op een correcte wijze; stewards worden daarbij ondersteund door een beveiligingsmedewerker.
- Er is geen sprake van supportersscheiding, anders dan bij het stadion zelf. De aan- en afvoer van bezoekende supporters vergen derhalve bijzondere aandacht in verband met de veiligheid. Omdat gebruikgemaakt kan worden van verschillende mogelijkheden om supporters aan en af te voeren, komen incidenten niet voor.
- Het bezoekersvak bevindt zich aan de noordzijde van het stadion en is op maximale afstand van de fanatieke aanhang van FC Emmen gelegen. Tourniquets zijn aanwezig, maar uit observaties tijdens de wedstrijdbezoeken blijkt dat toegangskaarten met de hand worden gescand. Het uitvak wordt van de overige tribunes afgescheiden met een metalen hek en een lexaanwand.
- Het bezoekersvak heeft een capaciteit van 370 personen en is volledig voorzien van zitplaatsen. Het zicht op het veld is vanuit het uitvak uitstekend, de catering is goed geregeld en het sanitair schoon. In het uitvak wordt geen alcohol geschonken.

5.5 De commandoruimte is gesitueerd op de Zuid-tribune van het stadion en geeft een goed overzicht over het gehele stadion.

- De commandoruimte bestaat uit twee aparte compartimenten; één voor de BVO en één voor de politie. In de commandoruimte zijn tijdens een wedstrijd in totaal vier personen van BVO en politie aanwezig, waaronder de voetbal- en veiligheidscoördinator, een verbindelaar en een stadionmedewerker die camerabeelden bekijkt en bewerkt. In geval van een incident vindt overleg tussen partijen plaats in de bestuursruimte van het stadion.

- Tijdens wedstrijden van de A-categorie vindt de aansturing van politiepersoneel plaats 'vanuit de operatie'. De voetbalcoördinator is tijdens deze wedstrijden dus niet standaard in de commandoruimte aanwezig, maar loopt rond in het stadion.
 - Het stadion beschikt binnen en buiten het stadion over zeven (digitale) camera's. De kwaliteit van de camerabeelden is redelijk; wel dient te worden opgemerkt dat een aantal camera's kwalitatief slechte beelden genereert, waardoor het niet altijd mogelijk is personen te identificeren. De zichtlijnen van de aanwezige camera's zijn onvoldoende; zo ontbreekt volledig zicht op bijvoorbeeld de bussluis.
- 5.6 Het stadion verkeert in een prima staat. We benoemen een aantal aandachtspunten c.q. verbeterpunten:
- Het is niet mogelijk voor bezoekende supporters om na afloop van de wedstrijd met het openbaar vervoer naar het station te reizen. Hierdoor missen bezoekende supporters die per trein naar Emmen reizen (mogelijk) hun aansluiting in Zwolle.
 - De commandoruimte geeft een goed overzicht over het stadion. Doordat verschillende locaties niet of niet afdoende in beeld te brengen zijn en de beeldkwaliteit van verschillende camera's slecht is, is de kwaliteit van het camerasysteem als geheel echter van onvoldoende kwaliteit.
- 5.7 Binnen de club zijn verschillende maatregelen ter beheersing van ongewenst supportersgedrag getroffen. Hieronder worden zij puntsgewijs benoemd:
- Ter vermaak van de supporters is er binnen het stadioncomplex een (groot) supportershome waar supporters voor en na de wedstrijd en tijdens de rust terecht kunnen.
 - Tijdens de wedstrijden is de consumptie van alcohol toegestaan. Het gebruik van softdrugs wordt gedoogd en leidt niet tot overlast. Het gebruik van hard drugs in het stadion komt, voor zover bij partijen bekend, niet voor.
 - De commissie stadionverboden komt bijeen wanneer gedragingen van supporters daartoe aanleiding geven. De laatste jaren is dit echter niet het geval geweest. Wel heeft de BVO aan een klein aantal supporters een 'gele kaart' uitgereikt vanwege wangedrag. Deze gele kaart geldt als een soort waarschuwing; de BVO beoogt hiermee verdere misdragingen te voorkomen.
- 5.8 Fouillering
- De uitsupporters worden goed afgeschermd richting het uitvak gebracht en worden direct achter de tourniquets op correcte wijze gefouilleerd door de aanwezige stewards, die worden ondersteund door een beveiligingsmedewerker.

- 5.9 De BVO is bij verschillende maatschappelijke activiteiten betrokken. FC Emmen begeleidt visueel gehandicapten die een wedstrijd willen bezoeken, stelt moeilijk lerende kinderen in de gelegenheid kleine werkzaamheden te verrichten in het stadion en biedt voetbaltotaalpakketten aan amateurclubs in de omgeving aan; als onderdeel van dit pakket verzorgen spelers van de selectie clinics. Volgens partijen is de binding met amateurclubs momenteel echter beperkt.

6. Hoofdlijnen veiligheidsbeleid

- 6.1 Voor de thuiswedstrijden van de BVO verstrekt de gemeente jaarlijks eenmalig een vergunning op basis van de APV. Voor oefen- en bekerwedstrijden wordt apart een vergunning afgegeven; rondom dergelijke wedstrijden worden, net als rondom thuiswedstrijden in competitieverband, dezelfde overleggen gevoerd om te bepalen welke veiligheidsmaatregelen noodzakelijk zijn.
- 6.2 De risico-inschatting van wedstrijden wordt met name door de politie gemaakt en in het veiligheidsoverleg vastgesteld. De risico-inschatting is gebaseerd op de (onderlinge) historie (VVS), bronnen binnen de BVO en politie-informatie van het regionaal informatieknooppunt (RIK) en de RID.
- 6.3 Vanuit de politie kijkt men bij het vaststellen van de politie-inzet voor een wedstrijd naar de historie tussen beide clubs, actuele informatie op internet en informatie die men via het RIK en de RID ontvangt. Partijen zijn positief over de inzet en werkwijze van de politie.
- 6.4 De bij het voetbal betrokken partijen evalueren en actualiseren de inhoud van het voetbalconvenant jaarlijks. In het voetbalconvenant is de dagelijkse gang van zaken (zoals overlegvormen en verantwoordelijkheid) vastgelegd. Het convenant wordt ondertekend door de burgemeester, de Officier van Justitie, de districtschef, de directeur van de BVO en de voorzitter van de supportersvereniging.
- 6.5 Tijdens de wedstrijd zelf is er sprake van meerdere veiligheidsmaatregelen (zie ook foullering) en afspraken:
- De BVO heeft de eindverantwoordelijkheid en bepaalt wat er in het stadion gebeurt, de politie daarbuiten. Wel is de politie zichtbaar aanwezig in het stadion.
 - Mensen die in en rondom het stadion worden aangehouden, worden overgenomen door de reguliere dienst en meegenomen naar het politiebureau in Emmen. Er wordt apart geregistreerd dat er sprake is van een voetbalgerelateerd delict.
 - In zijn algemeenheid geldt dat personen die zich in het openbare orde-domein misdragen op basis van de APV een gebiedsverbod ontvangen voor de duur van veertien dagen. Doordat de maatregel in de APV is vastgelegd, kan de politie deze eenzijdig c.q. zonder tussenkomst van de burgemeester opleggen.

7. Aandachtspunten veiligheidsbeleid vanuit de veiligheidspartners

7.1 De aanpak van veiligheidsvraagstukken rondom voetbalwedstrijden vraagt samenwerking en afstemming tussen private (BVO) en publieke partijen (gemeente, OM en politie). In algemene zin zijn de veiligheidspartners positief over de onderlinge samenwerking. Hieronder benoemen we een aantal aandachtspunten:

- Binnen het bestuur van FC Emmen is de afgelopen jaren veel vuldigheid sprake geweest van personele wisselingen. Partijen ervaren deze personele wisselingen als last, doordat continuïteit binnen de club in het algemeen en op het gebied van veiligheid in het bijzonder hierdoor ontbreekt.
- De kwaliteit van de stewards is wisselend en de instroom van nieuwe stewards is met het oog op de toekomst (te) beperkt. Een aantal stewards nadert de 70 jaar en zal op korte termijn de werkzaamheden vanuit veiligheidsoogpunt neer moeten leggen. De club slaagt er ondanks acties onvoldoende in om vervangers voor deze stewards aan te trekken.
- De voetbalofficier is uit hoofde van zijn functie niet aanwezig bij wedstrijden van FC Emmen. Wel is hij telefonisch bereikbaar. Sommige partijen geven aan de fysieke aanwezigheid van het OM op enkele wedstrijddagen te missen.
- Door het ontbreken van openbaar vervoer vanaf het stadion dienen uitsupporters gebruik te maken van een belbus, die één uur voor vertrek moet worden gereserveerd. Dit is vanuit het oogpunt van gastvrijheid een aandachtspunt. Tevens is van belang dat op de locatie waar deze belbus vertrekt, bij de supportersgroepen elkaar tegen kunnen komen. Dit heeft incidenteel tot ongeregeligheden geleid.
- De kwaliteit van het camerasysteem als geheel is onvoldoende. Niet alle camera's zijn in staat om personen te identificeren en zicht op verschillende locaties, waaronder het bussenvak, ontbreekt.
- Het is van belang dat de afdeling commercie en de afdeling veiligheidszaken (commerciële) acties voortijdig afstemmen. In het verleden zijn acties onderling niet afgestemd; tegenwoordig wordt de veiligheidscoördinator uiterlijk drie dagen voor de wedstrijd van een actie op de hoogte gesteld.

8. Club- en gemeentespecifiek

- 8.1 Net als bij streekrivaal SC Veendam is de financiële situatie bij FC Emmen nijpend. Omdat de BVO meermaals niet voldoet aan de verplichtingen, zoals vastgelegd in een plan van aanpak, legt de KNVB de club bovendien twee keer een puntenmindering van drie punten op. Medio februari slaagt de BVO erin €500.000 binnen te halen en kan het I opende seizoen worden uitgespeeld. Inmiddels is duidelijk dat de club het volgende seizoen aan het betaald voetbal zal kunnen deelnemen.
- 8.2 Betaald voetbal is in de regio een marginale bedrijfstak, die (te) weinig wordt gedragen door grote bedrijven en de lokale bevolking. Veelal zijn inwoners van Emmen en omgeving meer betrokken bij verenigingen die op amateurniveau spelen – zoals bijvoorbeeld WKE – dan bij het betaald voetbal. Dit is mogelijk een gevolg van het feit dat de jeugdopleiding niet lokaal, maar regionaal is opgezet (in samenwerking met SC Heerenveen).
- 8.3 Naast wedstrijden van de BVO zelf, is er op lokaal niveau ook ervaring met betaald voetbalwedstrijden van andere club- en landenteams. Zo zijn tijdens het Jeugd-WK meerdere wedstrijden in het stadion van FC Emmen gespeeld en hebben verschillende clubs uit de Eredivisie (ADO Den Haag, FC Groningen en FC Twente) in het verleden gebruikgemaakt van het stadion. Voor dergelijke wedstrijden ontvangt de BVO een financiële vergoeding; zij stellen het stadion dan ook beschikbaar voor wedstrijden van andere clubs, die om welke reden dan ook niet in de gelegenheid zijn om de wedstrijd in eigen stadion af te werken. Lokale partijen staan hiervoor open; ook dit toont aan dat veiligheidsgerelateerde zaken goed op orde zijn.

9. Samenvatting en conclusies

- 9.1 FC Emmen voetbalt in een mooi, modern en eredi visiewaardig stadion. Thuis- en uitsupporters worden op correcte en vriendelijke wijze ontvangen en bezoekende supporters hebben (in een afgescheiden gebied in het nette uitvak) dezelfde faciliteiten als het thuispubliek, bezijden het nuttigen van alcohol.

De samenwerking tussen de gemeente, BVO, politie en OM is goed. Er vindt periodiek overleg plaats op ambtelijk niveau en betrokken personen en instanties weten elkaar goed te vinden. Partijen hebben begrip voor de financiële situatie waarin de BVO verkeert.

- 9.2 Op basis van de uitgevoerde audit is er een aantal aandachtspunten te benoemen, die achtereenvolgens met een verwijzing naar de betreffende paragraaf in het rapport worden aangegeven:

- Het openbaar vervoer vanaf het stadion naar het stadion is op wedstrijddagen niet goed geregeld. Dit heeft tot gevolg dat bezoekende supporters hun aansluiting kunnen missen en rondom het stadion de mogelijkheid bestaat dat verschillende supportergroepen elkaar treffen. Hiervoor dient een structurele oplossing te komen (5.4, 5.6, 7.1).
- Het huidige camerasysteem is van onvoldoende kwaliteit en mist (volledig) zicht op belangrijke locaties, waaronder het bussenvak. Indien de BVO volgend seizoen actief zal zijn in het betaald voetbal, dient voor aanpassing van het camerasysteem budget te worden gereserveerd (5.5, 5.6, 7.1).
- Met het oog op de toekomst is het van belang dat een deel van de stewards de werkzaamheden op korte termijn niet meer zal mogen vervullen: zij passeren dan de grens van 70 jaar. De acties die de BVO tot op heden heeft ondernomen om nieuwe stewards te werven, zijn niet afdoende gebleken (5.2, 7.1).

Bijlage - verantwoording Audit

Geïnterviewde personen

Cees Bijl (gemeente)	Burgemeester
Johan Geboers (BVO)	Manager Veiligheidszaken
Jacob Habing (gemeente)	Beleidsadviseur Openbare Orde & Veiligheid
Jaap van der Niet (politie)	Plaatsvervangend districtschef
Finus Tinge (politie)	Jeugdagent
Simon Westerhof (politie)	Voetbalcoördinator
Gerben Wilbrink (OM)	Officier van Justitie

Geraadpleegde documenten

Convenant Betaald Voetbal FC Emmen
Draaiboek FC Emmen – FC Eindhoven
Draaiboek FC Emmen – SC Cambuur
Notulen overleg
Plattegrond Stadion FC Emmen
VoetbalVolgSysteem (VVS): uitsluitingen, thuisgedrag en uitgedrag

Observaties en activiteiten

Wedstrijdbezoek FC Emmen – SC Cambuur (24 februari 2012)

met als aandachtspunten:

- Wedstrijdvoorbereiding met de scheidsrechter
- Briefing stewards
- Commandoruimte
- Bezoekersvak
- De Zuid-tribune
- Fouillering supporters
- Aankomst en vertrek bezoekende supporters

Wedstrijdbezoek FC Emmen – FC Eindhoven (9 maart 2012)

met als aandachtspunten:

- Briefing politie
- Commandoruimte
- De Zuid-tribune
- Bezoekersvak
- Fouillering supporters
- Supportershome
- Aankomst en vertrek bezoekende supporters

